

Gjesdal Ap
Tom Kalsås
tom_kalsaas@hotmail.com

Vedtak i klagesak:

Klage fra Gjesdal Arbeiderparti over Fylkesmannens vedtak om avslag på utbetaling av partistøtte for 2014

Det vises til klage 17. februar 2015 fra Gjesdal Ap. Klagen retter seg mot Fylkesmannen i Rogaland sitt enkeltvedtak der partilaget krav på partistøtte for 2014 ble avslått.

Sakens bakgrunn

Bakgrunnen for saken er den lovendringen som ble foretatt i partiloven § 13 femte ledd den 10. januar 2013. Etter den nye bestemmelsen ble det en forutsetning for utbetaling av partistøtte at partilaget opplysninger om bankkonto, kontoinnehaver og disposisjonsrett ble bekreftet overfor fylkesmannen "minst én gang årlig".

Lovendringen var begrunnet med et behov for å sikre at utbetalingen av partistøtten kom til riktig adressat, fordi man hadde en viss erfaring for at det kunne bli et problem ved bl.a. parti-splittelser og utmeldinger. I forarbeidene til lovendringene, jf. Prop. 140 L (2011-12) side 94 (punkt 7.4), framholdes at det uten en verifisering og eventuelt oppdatering av kontoinformasjon er "ein risiko for at statsstøtta kjem i hendene på uvedkommande".

Fornyings- og administrasjonsdepartementet orienterte i brev 13. februar 2013 de politiske partienes hovedorganisasjoner, sentrale ungdomsorganisasjoner og fylkeslag om lovendringene, herunder kravet om årlig bekreftelse av kontoinformasjon.

Fylkesmannen i Rogaland orienterte alle fylkespartier i e-post 18. desember 2013 om Partiportalen og endringene i partiloven. Partiportalen er nettstedet for bekreftelse av kontoinformasjon. Fylkespartiene ble oppfordret til å videreformidle denne informasjonen til kommunelagene.

Gjesdal Ap unnlot å bekrefte kontoopplysningene i 2014. Der er derfor ikke overført statsstøtte til dette partilaget i 2014.

Sekretær/gruppeleder i Gjesdal Ap, Tom Kalsås, klaget i e-post til fylkesmannen 17. februar 2014 på uteblitt partistøtte. I e-posten viste han til at partiet ikke hadde blitt gjort kjent med det nye kravet om at kontoinformasjonen fra 2014 av årlig må bekreftes, og at de heller ikke hadde fått opplyst hvor denne bekreftelsen skal gjøres.

Fylkesmannen i Rogaland betrakter etter det nemnda forstår beslutningen – en beslutning som har generert seg automatisk i fravær av oppdaterte kontoopplysninger – om ikke å foreta utbetalingen, som fylkesmannens enkeltvedtak i saken.

Gjesdal Ap har i rett tid påklaget fylkesmannens vedtak.

Klagen er framsatt overfor fylkesmannen, som i samsvar med forvaltningsloven § 33 annet ledd har vurdert om det er grunnlag for underinstansen til å oppheve eller endre vedtaket. Fylkesmannen har konkludert med at det ikke er slikt grunnlag, og har derfor oversendt klagen til Partilovnemnda for avgjørelse, jf. partiloven § 15 og forvaltningsloven § 33 fjerde ledd. Fylkesmannen har i oversendelsen til nemnda, som har gått i kopi til klageren, begrunnet nærmere hvorfor klagen ikke er tatt til følge.

Klagen og fylkesmannens oversendelse er mottatt hos Partilovnemnda 2. mars 2015. Øvrige merknader i saken er sendt nemnda fra klageren 5. mars 2015.

Partilovnemnda har i sakens anledning etterspurt ytterligere opplysninger fra Gjesdal Ap. Svar er mottatt 30. mars 2015.

Fylkesmannens merknader:

I sin begrunnelse for å avslå søknaden, ble det fra fylkesmannen vist til informasjonen som ble sendt til fylkespartiene. Det ble dessuten vist til at aktuell informasjon finnes på nettsiden www.partistotte.no, til Kommunal- og regionaldepartementets årlige rundskriv om satser for utbetaling av partistøtte, og spesifikt til partiloven § 13 femte ledd. Videre viste fylkesmannen til at partiene har en selvstendig plikt til å være oppdatert på lovverket til enhver tid. Fylkesmannen mente at partiet har hatt mulighet til å sette seg inn i gjeldende lovverk.

Merknadene fra Gjesdal Ap:

Gjesdal Ap har i e-post til fylkesmannen, klagen og e-poster til nemnda 5. og 30. mars 2015 sammenfatningsvis anført:

Det vektlegges i klagen fra partiet ved sekretær/gruppeleder Tom Kalsås at partiet ikke er blitt gjort kjent med det nye kravet om at kontoinformasjon fra 2014 av årlig må bekreftes. De har heller ikke fått opplyst hvor denne bekreftelsen skal gjøres.

Partiet har hvert år fram til 2014 mottatt partistøtte, de har sendt inn opplysninger om økonomien til SSB i 2014, og oppdatert informasjon om partiet i Brønnøysundregisteret.

Etter at Gjesdal Ap ble kjent med fylkesmannens vurdering av klagen, bemerker partiet at selv om informasjonen ble oversendt fylkespartiene så ble ikke denne oversendt direkte til Gjesdal Ap. Partiet er en selvstendig enhet med eget regnskap og økonomi, registrert i Brønnøysundregisteret. Så lenge konsekvensen av ikke å etterfølge lovendringen rammer lokalpartiet, må en ifølge Kalsås kunne forvente at informasjonen om lovendringen sendes direkte til partiet. Kalsås minner om veiledningsplikten som følger av forvaltningsloven § 11. Kontaktinformasjon er tilgjengelig i Brønnøysundregisteret.

Den statlige partistøtten utgjør en betydelig andel av lokalpartiets årlige inntekter, og manglende utbetaling får i et slikt tilfelle en uforholdsmessig stor konsekvens for et lite lokalparti.

Partiet anerkjenner at de til enhver tid har plikt til å være oppdatert på lovverket. Men for den viktige bærebjelken for lokaldemokratiet som små lokalparti er, bestående av et lite antall personer som bruker sin fritid på politisk aktivitet, er det utfordrende å være oppdatert på lovendringer til enhver tid.

Partiet ber om at klagen tas til følge og at partistøtte for 2014 blir etterbetalt.

Partilovnemndas syn på saken

Partilovnemnda er rett klageinstans. I henhold til partiloven § 24 annet ledd bokstav e skal nemnda "avgjøre klager over vedtak om tildeling av statlig støtte, jf. § 15". Nemnda forstår det slik at beslutningen om ikke å foreta utbetaling av støtte er fylkesmannens faktiske førsteinstansvedtak, og det er dette vedtaket som er til klagebehandling.

Nemnda viser til behandling i tilsvarende sak av 23 partilag fra Nordland KrF, med vedtak fattet 29. mai 2015 (www.partilovnemnda.no/Vedtak/2015/?id=3897&epslanguage=no). I sitt avslag på utbetalingen av partistøtte viste Fylkesmannen i Nordland i tillegg til bestemmelsen i partiloven § 13 femte ledd, til punkt 3 i Kommunal- og regionaldepartementets årlige rundskriv om satser for utbetaling av partistøtte. Der heter det: "Det skal ikke utbetales støtte for forutgående år i valgperioden". Nemnda mente her at det var avgjørende å avklare om utsagnet utgjorde et formelt hinder for å treffe vedtak om å tilkjenne partilagene hel eller delvis statsstøtte for 2014. Dette er tilsvarende relevant i behandlingen av klagen fra Gjesdal Ap. I sin konklusjon i saken om partilagene fra Nordland KrF skriver nemnda bl.a.:

Om bevilgningsreglementet og utsagnet i rundskrivet tillegges den betydning som er gjort i fylkesmannens vedtak, synes det bl.a. å måtte få som konsekvens at en klagesak om støtte i et inneværende år som nemnda ikke fikk ferdigbehandlet før utløpet av året, bare kunne få et negativt utfall for klageren. Det vil være åpenbart urimelig.

[N]emnda antar at det de fleste år vil være tilgjengelig midler innenfor bevilgningen i kapittel 520 for oppretting av eventuelle mindre feil fra tidligere år.

Samlet synes saken å gjelde vel 60.000 kroner. Etter nemndas vurdering er det sannsynlighetsovervekt for at summen av nemndas vedtak om tilbakehold av statsstøtte for 2015 klart overstiger dette beløpet. Midler antas derfor å være tilgjengelig.

Partilovnemnda legger etter dette til grunn at Stortingets bevilgningsreglement og departementets rundskriv ikke begrenser nemndas kompetanse i saken.

Gjesdal Ap fikk ved kommunevalget i 2011 1.070 stemmer. Dette utgjør 20,8 prosent av oppslutningen. De fikk 6 representanter i kommunestyret. Når stemmetallet multipliseres med statens sats for stemmestøtte i 2014 (11,98 kroner) framkommer et støttebeløp på om lag 13.000 kroner. Partiet har dessuten krav på grunnstøtte (1.306 kroner), noe som gir et samlet støttebeløp på vel 14.000 kroner. Selv når dette legges til støttesummen for de 23 KrF-lagene i Nordland og for Verdal Ap som har tilsvarende sak til behandling, antas det fra nemndas side at det vil være midler tilgjengelig på 2015-budsjettet med bakgrunn i at summen av tilbakeholdte midler overstiger dette beløpet.

Partilovnemnda ser at begrunnelsen fra Gjesdal Aps side for å få omgjort fylkesmannens vedtak om stans i utbetalingen, er at informasjon om partilovens bestemmelse som sier at utbetaling av statlig støtte til et kommuneparti forutsetter bekreftelse til fylkesmannen om kontoopplysninger, ikke er gitt til lokalpartiet direkte. Den er i stedet gitt fylkespartiet fra fylkesmannen med henvisning om å videreformidle informasjonen. Fylkesmannen anser at lokalpartiet med dette - i tillegg til den åpent tilgjengelige informasjonen om partiloven og de plikter som påligger partiene å oppfylle før statlig partistøtte utbetales, i tilstrekkelig grad har blitt informert om gjeldende bestemmelse.

Partilovnemnda er enig med fylkesmannen i at Gjesdal Ap i tilstrekkelig grad er blitt informert om forutsetningene for å få utbetalt statlig støtte. Det vises til departementets brev 13. februar 2013 som også gikk til partienes fylkeslag, og det vises til fylkesmannens e-post til fylkespartiene 18. desember 2013. Det ville vært en betydelig oppgave for fylkesmennene dersom de direkte skulle ha informert alle partienheter på lokalt nivå i tillegg til regionalt og sentralt nivå. I sum bør denne informasjonsspredningen være tilstrekkelig til at partiene har blitt gjort kjent med endringene og at det ikke foreligger et brudd på veiledningsplikten i forvaltningsloven § 11.

Partilovnemnda kan etter partiloven § 28 ilegge administrative sanksjoner i form av avkorting av støtte eller formell advarsel. Dette gjelder imidlertid bare ved overtredelse av reglene i lovens kapittel 4. Departementet var klar over dette ved lovendringen i 2013, jf. Prop. 140 L (2011-12) side 95-96, der bestemmelsen om årlige bekreftelse av kontoopplysninger ble drøftet:

Brot på dei ovannemnde pliktene er ikkje å sjå på som brot på finansieringsføresegnene i loven. Manglande pliktoppfylling vil derfor ikkje vere knytt til sanksjonsapparatet som blir foreslått under rekommandasjon 6. Ved brot på plikta til å gi oppdatert informasjon, pålegg det likevel partia ansvaret for at den statlege støtta blir utbetalt til riktig konto og at innsende rekneskapsdata kjem frå korrekt kjelde.

Partilovnemndas vedtak i denne klagesaken er derfor ikke et vedtak med hjemmel i partiloven § 28, men et vedtak etter partiloven § 15.

Sett hen til bakgrunnen for vedtakelsen av partiloven § 13 femte ledd – som var å styrke sikkerheten til systemet – kan det ikke legges til grunn at bestemmelsen kun er en ordensforskrift. Formålet er å redusere risikoen for at "statsstøtta kjem i hendene på uvedkommande". Bestemmelsen har likevel et helt annet – og mindre sentralt – formål enn

bestemmelsene i lovens kapittel 4, som er å sikre innsyn i hvem som finansierer landets politiske partier.

Det er i saken selvsagt ingen mistanke om at bakgrunnen for manglende bekreftelse av kontoopplysninger hos Gjesdal Ap var et forsøk på å kanalisere støtten til uriktige personer. Men uansett dette, er regelen godt begrunnet og den må håndheves. Nemnda mener imidlertid at overtredelsen ikke er av en slik karakter at et totalt bortfall av all støtte for 2014 er i nærheten av å være en rimelig eller forholdsmessig reaksjon.

Nemnda kan prøve alle sider av fylkesmannens vedtak. Etter en skjønnsmessig vurdering har nemnda kommet til at konsekvensen for de partilag som i 2014 ikke bekreftet sine kontoopplysninger i samsvar med § 13 femte ledd bør være et bortfall av 10 prosent av statsstøtten. Dette omfatter både stemmestøtten og eventuell grunnstøtte. Nemnda har med dette ikke tatt stilling til hva som bør være konsekvensen for eventuelt senere år, når bestemmelsen er enda bedre innarbeidet.

På denne bakgrunn treffer Partilovnemnda følgende vedtak:

Gjesdal Ap har for 2014 krav på 90 prosent av statsstøtten – stemmestøtten og grunnstøtten – etter partiloven § 13. Midlene tas fra statsbudsjettet 2015 kapittel 520 Tilskudd til de politiske partier.

Vedtaket er enstemmig og avsagt 5.juni 2015 etter at saken ble behandlet i nemndas møte 20. mai 2015, og at et utkast til vedtak ble godkjent med sirkulasjon av e-post blant nemndas medlemmer, jf. partilovforskriften § 7-2 annet ledd.

Partilovnemndas vedtak etter partiloven § 15 kan ikke påklages videre, jf. § 24 første ledd. Klageren kan bringe vedtaket inn for domstolene.

For Partilovnemnda

Tor Henriksen
Sekretariatsleder

Vedtaket sendes kun på e-post.

Kopi:

Fylkesmannen i Rogaland, v/Wenche Ravneng, fmrowra@fylkesmannen.no
Kommunal – og moderniseringsdepartementet, postmottak@kmd.dep.no